

Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība
Bruņinieku 29/31, Rīga, LV – 1001
Tālrunis: 67270351, 67035960
Fakss: 67276649, E-pasts: lbas@lbas.lv

Juridiskā adrese: Bruņinieku 29/31, Rīga, LV – 1001
Reģ. Nr.: LV50008043851
SEB Latvijas Unibanka, kods: UNLALV2X002
Konts: LV68UNLA0002000695682

VALDES PAZIŅOJUMS

Rīgā, 2021. gada 14. oktobrī

Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības (LBAS) nostāja par Ministru kabineta 2021. gada 9. oktobra rīkojumu Nr. 720 “Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu” (turpmāk – Rīkojums)

Ņemot vērā to, ka Ministru kabinets š.g. 9.oktobrī izsludināja ārkārtējo situāciju “Lai apturētu straujo Covid – 19 infekcijas izplatību un veselības nozares pārslodzi”, kā arī brīvi pieejamu uz nopietniem zinātniskiem pētījumiem balstītu informācijuⁱ par to, ka arī pilnībā vakcinēti cilvēki var saslimt un izplatīt vīrusu, LBAS kategoriski uztur iebildumus pret Rīkojumā paredzēto iespēju atstādināt no darba bez darba samaksas saglabāšanas nevakcinētu darbinieku (amatpersonu). LBAS uzsver to, ka Rīkojumā paredzēto leģitīmo mērķi – pārtraukt vīrusa pārneses ķēdi var panākt ar citām alternatīvām, darbiniekiem un darba devējiem mazāk sāpīgām, ar darba tiesību līdzsvaru nodrošināmām, sabiedrības labklājību saudzējošākām metodēm, piem., distancēšanās, deguna un mutes aizsegu lietošana, uzņēmumu un nozaru drošības protokoli, regulāra testēšana, saslimušo izolēšana, stingrāka robežu kontrole, attālināta darba veikšana. Vairums no šīm metodēm jau ir visiem labi zināmas, savu iedarbīgumu un lietderību pierādījušas.

Par nopietnu epidemioloģiskās situācijas maiņu līdz ar Delta vīrusa izplatību LBAS ir uzsvērusi vairākkārt, jau kopš jūnijaⁱⁱ. LBAS izprotot bažas un vēlmi ātrāk sasniegt sabiedrības imunitātes līmeni ar vakcināciju un pārslimošanu, vienlaikus LBAS atbalsta brīvprātīgu vakcināciju un cilvēku pozitīvu motivēšanu.

LBAS prasa valdībai un Saeimai inficētām personām vīrusa pārneses iespēju laikā paredzēt izolāciju vai pašizolāciju, bet nepieļaut cilvēku diskrimināciju, liedzot veseliem darbiniekiem (amatpersonām) veikt savus darba pienākumus.

Ņemot vērā, ka Saeima 13. oktobrī pilnībā apstiprināja Rīkojumu, bet neuzdeva valdībai veikt kādus precizējumus vai labojumus Rīkojumā,

LBAS:

1. Prasa Ministru kabinetam svītrot Rīkojuma 5.2., 5.3ⁱⁱⁱ., 5.4. punktus^{iv}.

2. Prasa Ministru kabinetam Rīkojumā nodrošināt, ka ikvienam darbiniekam (amatpersonai) ir tiesības savus darba pienākumus veikt ne tikai ar vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikātu, bet arī ar Covid -19 testēšanas sertifikātu vai negatīvu darba devēja organizētu SARS- CoV -2 antigēna noteikšanas testu, kas nav vecāks par 72 stundām.
3. Prasa Rīkojumā noteikt, ka darba devējs, pirms tas pieņem lēmumus, kuri var būtiski ietekmēt darba apstākļus un nodarbinātību, saskaņā ar Darba likuma 11. pantā noteikto, konsultējas ar darbinieku (amatpersonu) arodbiedrību.
4. Prasa Rīkojumā paredzēt īpašu valsts apmaksātu rehabilitācijas programmu, kā arī “zaļo koridoru” pakalpojumu saņemšanai, valsts kompensācijai par ārstēšanos, izmeklējumiem, kopšanas un citām izmaksām no valsts budžeta, ja vakcinētai personai pēc vakcīnas saņemšanas ir komplikācijas, darbspēju zaudēšana, nāve.
5. Prasa ar Covid -19 saslimušajiem darba nespējas lapas no pirmās dienas apmaksāt no valsts budžeta.
6. Aicina paaugstināt laboratoriju testu veikšanas kapacitāti un nodrošināt lētāku testu pieejamību.

LBAS priekšsēdētājs

E.Baldzēns

DOKUMENTS PARAKSTĪTS ELEKTRONISKI AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU.

ⁱ [https:// globalnews.ca/news/ 807931/ covid- test- fully – vaccinated – fauci – delta – variant /](https://globalnews.ca/news/807931/covid-test-fully-vaccinated-fauci-delta-variant/)

ASV galvenais infektologs Entonijs Fauči (Pārtikas un zāļu pārvaldes vadītājs) pēc ASV slimību kontroles un profilakses centra jaunā pētījuma un oficiāla paziņojuma viennozīmīgi uzsver: “Kad Jūs mērat vīrusa līmeni kaklā un degunā vakcinētai personai , kura ir inficējusies ar Delta, atklātais vīrusa līmenis ir augsts un līdzvērtīgs vīrusa līmenim inficētas nevakcinētas personas kaklā un degunā” Tas liek stingri domāt: “Delta varianta spēju inficēt netraucē indivīda vakcinācijas statuss” Tā tas nebija pie vīrusa Alfa statusa.

ⁱⁱ LETA 6.oktobrī, Uga Dumpis (Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcas infektologs) - “[..] lai apturētu saslimstības kāpumu [..] nepieciešams ieviest vienādus ierobežojumus gan vakcinētajiem, gan nevakcinētajiem[..], vismaz sākotnēji”.

TV – 3 – 13.oktobrī, Uga Dumpis: “To, ko vajag ņemt vērā visiem: “Zinātniskās atziņas par vīrusu, arī par vakcīnām mainās burtiski pa nedēļām. Tā ir zinātniska nostāja – maini viedokli, ja ir pienākusi jauna informācija. Tas ir tikai normāli.”

ⁱⁱⁱ Ja Rikojuma 5.7. un 5.9.punkts netiek attiecināts uz valsts un pašvaldību institūciju (tai skaitā kapitālsabiedrību) darbiniekiem un amatpersonām, LBAS ieskatā, šāds absolūts aizliegums strādāt bez vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāta, nesamērīgi ierobežo darbinieku un amatpersonu tiesības uz nodarbinātību. Nav saskatāms objektīvs pamats, kāpēc privātajā sektorā darba devējam ir atstāta zināma autonomija un ir paredzēts pienākums saskaņā ar 5.7.punktu veikt darbinieku darba apstākļu izvērtējumu, savukārt valsts un pašvaldību institūcijām (tai skaitā kapitālsabiedrībām) nav šāda pienākuma. Publiskajā sektorā nodarbinātie līdz ar to ir nostādīti nelabvēlīgākā situācijā, taču šādas atšķirīgas attieksmes piemērošanai trūkst izsmeļoša un skaidra pamatojuma. Tāpat nav saprotams, kāpēc, veicot darbu attālināti, ir obligāta prasība pēc vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāta.

^{iv} Ņemot vērā Rīkojumā noteikto izriet, ka pārejas periods darbiniekiem, kam tiek pieprasīts būt ar vakcinācijas sertifikātu, ir šāds:

- jāuzsāk vakcinācija (pirmā deva) ne vēlāk kā 10 dienās pēc darba devēja prasības;
- jāpabeidz vakcinācija (otrā deva) ne vēlāk kā 7 dienās pēc paredzētā (Pfizer – 3 nedēļas, Moderna – 4 nedēļas);
- derīgs vakcinācijas sertifikāts tiek izsniegts 2 nedēļas pēc Janssen vakcīnas vienīgās devas (nu jau parādās publikācija presē, ka iesaka arī otro vakcināciju) un 2 nedēļas pēc Pfizer vai Moderna vakcīnas otrās devas.

Darbinieks, lai iekļautos Rīkojumā noteiktajos datumos var vakcinēties tikai ar vakcīnu Janssen, līdz ar ko izriet, ka darbinieki nevar pat brīvi izvēlēties vakcīnu, jo izvēloties Pfizer vai Moderna vakcīnu darbinieks tiks atstādināts no darba pienākumu izpildes.